

FEMİNİST KURAM ÇERÇEVESİNDE KENT KONSEYLERİNDE KADININ YERİ: ESENLER KENT KONSEYİ - KÂĞITHANE KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

Hülya KÜÇÜK

Öğretim Görevlisi, Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Yerel Yönetimler Programı, hulyakucuk2015@gmail.com

İrem Ece AKPINAR

Yüksek Lisans Mezunu, Namık Kemal Üniversitesi, Küreselleşme ve Uluslararası ilişkiler Anabilim Dalı i.ece.akpinar@gmail.com

Özet

Amaç: Yerel gündem 21 Eylem Planı ile yerel katılım ön plana çıkmıştır. Yeni bir yönetim modeli olarak kabul edilen kent konseyleri, tüm yerel paydaşları bir araya getirerek kentin temsil gücünü arttırmaktadır. Kent konseyleri ya da benzeri platformlarda kadınların sayısının az olması, ülkenin genel temsil yapısının yerel düzeydeki izdüşümünü de etkilemektedir. Kadınların yerel seçimlerde çok düşük bir temsil oranına sahip olması, kentte ya da bölgede kadına dair sorunların ele alınmamasına, sorunların birikmesine neden olmaktadır. Kent konseylerinde önemli bir rol oynayan kadın meclisleri; vali, seçilmiş yerel yöneticiler, muhtarlar gibi temsilciler içinde kadın katılımcıların az bir sayıya sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu noktada “feminizm kavramı” kadınların yaşamış oldukları beşeri coğrafyadaki zorlukları gündeme getirmiştir. Feminist kuram, kadın erkek eşitliğini tartışmakta, katılıma ilişkin temel görüşlerini ve eleştiri noktalarını ortaya koymaktadır. Feministler, kadınların toplumun her alanda görünür kılınmasına ve kadın deneyimlerinin dikkate alınması gerektiğine vurgu yapmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı feminist kuram çerçevesinde kent konseylerinin oluşumunu ve kent konseyi içinde yer alan kadın meclislerinin kentin yönetim sürecine olan katılımını incelemek ve yaşanan değişim ve gelişmelerin ışığında, feminist yaklaşımların katkılarının kent konseylerine katılımdaki etkisini analiz etmeyi hedeflemektedir.

Yöntem: Çalışmada Kent konseylerin önemli alt birimini oluşturan kadın meclislerinin özelliklerinden bahsedilerek, İstanbul ilinden Esenler ve Kâğıthane Kent konseyleri kadın meclislerinin yaptığı çalışmalar feminizm kavramı ile birlikte ele alınmıştır. Çalışmada öncelikle, feminizm kavramı teorik olarak açıklanmış, feminizmin dönemleri, tartışmaları ne çerçevede değerlendirdiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada literatür taraması yapılmış ve bununla birlikte örnek alan olarak seçilmiş ilçelerin kent konseyleri ile birlikte yarı yapılandırılmış mülakat çalışması yapılarak kent konseyleri deneyimi feminist kuram çerçevesinde kadın meclisi üzerinden analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Kent konseyi çalışmalarında ve alınan kararlarda kadın meclisinin durumu, kadın meclisinin alınan kararlardaki etkisi katılımcılık ilkesi bağlamında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Feminist perspektif çerçevesinde; kadınların yerel yönetimlerde daha fazla yer alması, toplumsal ve sosyal alandaki rollerini tekil şahısların üzerindeki etkilerini sorgulaması gerekmektedir. Yapılan görüşmelerde Kent Konseylerinin son iki yıldır daha aktif çalıştığını söylemek mümkündür. Kent Konseyi Kadın Meclisleri ise beş yıldır aktif faaliyetler içindedir. Bu araştırmanın verilerine dayanarak, Kağıthane Kent Konseyi Kadın Meclisinde Kadın üye sayısının 45 olması iyi bir sayı gibi görünse de; kent konseyleri yapılanmasında erkek üyelerin kadınlardan daha fazla olması kadınların kent konseyinde aktif olarak var olmadıklarını göstermektedir. Yapılan mülakat çalışmasına göre kadın meclisine kadınların katılmama nedeni, sorumluluklarının (ev-iş) fazla olması, toplumsal cinsiyetçilik, otorite olarak kabul edilmeme, kadınlara ilişkin ön yargılar, sosyal yaşamın kısıtlanması, üst yöneticilerin kadınları karar süreçlerine dahil etmemesi, genel

olarak kadınların kendi yaşadıkları çevredeki sorunların çözümüne katılamaması sonucunu doğurmaktadır. Bu da kent konseyi platformunun içinde ve kadın meclisindeki kadın katılım oranının düşmesine, kadınların bu anlamdaki ilgisinin azalmasına neden olmaktadır. Esenler Kent Konseyi genel kurul toplantılarına merkezi yönetim kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün katılması yerel yönetim modelinin uygulamaya geçirildiğini bize göstermektedir. Ancak Esenler Kent Konseyi toplantılarında ve genel olarak kent konseyi bünyesinde kadın üye sayısının az olması çalışma bağlamında değerlendirildiğinde; erkek egemen bir üye sayısının olduğunu bize göstermektedir. Feminist kuram ile ortaya çıkan toplumsal eşitlik kavramı bağlamında kent konseyleri kadın meclislerinin toplumsal eşitlik kavramı ile uyumadığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Feminizm, Kadın Meclisleri, Kent Konseyleri, Yerel Gündem 21.

**THE PLACE OF WOMEN IN THE CITY COUNCILS FROM THE FEMINIST THEORY FROM THE FOUNDATION:
ESENLER CITY COUNCIL - KAGITHANE CITY COUNCIL SAMPLE**

Abstract

Objective: Local Agenda 21 Action Plan has increased local participation in the foreground. City council adopted a new governance model as all local stakeholders representing the city increases the power of bringing people together. City councils or similar platforms of the small number of women, it also affects the projection representation of the structure at the local level throughout the country. Women's local elections have represented a very low rate, the problems of women in the city or region in addressing the causes of the problems to accumulate. City council plays an important role in women's councils; governor, elected local officials, representatives of village headmen as possible to say that a small number of female participants. At this point "feminist concept of" the difficulties that women experienced in human geography has brought. Feminist theory, discusses the equality of men and women argue that women should have equal rights in all areas and reveal the fundamental ideas and points of criticism concerning their participation. Feminists, women of the society is visible in all areas, and they emphasized the need to take account of women's experience. This study aims at the formation of city councils within the framework of feminist theory and the city council within the women's council to examine its participation in the city's management process and in the light of the shifts and developments, the contribution of feminist approaches to effective participation in city councils might aims to analyze.

Methodology: The study by mentioning the characteristics of the women's council constitutes an important sub-units of the city council, Istanbul Es Kâğıthane the provincial and city councils who have dealt with the concept of feminism on his study of women's councils. In the first part, it described feminism as a theoretical concept, feminism periods, in the framework of the debate to evaluate what has been tried to be introduced. In this study, however, it made literature and selected sample areas as semi-structured interviews made to work together with city councils, city councils in towns experience within the framework of feminist theory has tried to be analyzed through the women's council. In this context, the state of the city council in the work and decisions taken in the women's council, the impact of women in decision council has been evaluated in the context of the principle of participation.

Findings: In the context of feminist perspective, it is necessary for women to have more involvement in local governments, to question the effects of individual and social roles on individuals. It is possible to say that the city councils have been actively working for the last two years in negotiations. City Council Women Parliaments have been involved in activities for five years. Based on the results of this research, although the number of female members in the City Council Women Parliaments of Kağıthane seems to be a good enough, the fact that male members are more than women in the construction of city councils shows that women cannot actively exist in the city council. . According to the interview, the reasons why women do not participate in the women's council are listed as excessiveness of their responsibilities (home-work), social sexism, the fact that they are not recognized as authority, prejudices about them, restriction of their social life and the fact that managers do not involve them in decision processes and this results in failure to participate in the resolution of problems. This causes a decline in the rate of female participation in the parliament and in the women's city council platform, and the decrease in the interest of women in this sense. Involvement of central government institutions, local governments, non-governmental organizations, and private sector in the City Council of Esenler general assembly meetings shows us that the local governance model has been put into practice. However, the fact that the number of female members in the city council is low in the City Council of Esenler assembly meetings and general assembly meetings is evaluated in the context of the study, it is seen that members are male-dominated. Feminist theory emphasizes the concept of social equality. In this context of the concept of social equality with feminist theory, it is possible to say that the city councils do not match the concept of social equality when we examine the women councils.

Key Words: Feminism, City Councils, Women's Council, Local Agenda 21.

GİRİŞ

Küreselleşme süreci teknolojik, ekonomik ve toplumsal gelişmeleri ve dönüşümleriyle kamu yönetimi alanında yapısal değişim ve dönüşümler meydana getirmiştir. Bu dönüşümlerle birlikte dünyada yerel inisiyatiflerin güçlendiği görülmüştür. Dünyanın farklı bölgelerinde Yerel Gündem 21 eylem planı uygulamaları hız kazanmıştır. Türkiye’de, Rio Zirvesi’nin ardından YG21 projeleri çerçevesinde Kent konseyleri kurulmaya başlanmıştır. Kent konseyleri, toplumsal ve siyasal yaşama doğrudan ve aktif olarak katılımı bireylerin söz sahibi olması ve yaşadığı kentteki sorunların gözlenmesi açısından önemlidir. Kent konseylerinin işleyişi, bireylerin yaşadıkları kentteki sorunları çözüme kavuşturulması ve yerel demokrasinin güçlendirilmesi adına katkı sağlayabilir.

Kent konseyleri, kentin yönetiminde yerel halkın yanında atanmış ve seçilmiş üyelerle birlikte tüm yerel aktörlerin yer aldığı bir platformdur. Bu bağlamda sürdürülebilirlik fikrinin geliştirilmesi adına gönüllü olarak bireylerin fikirlerini dile getirebildikleri katılımcı mekanizmalardır. Özellikle toplumsal katılımı meydana gelen değişikliklerin değerlendirilmesinde, katılımcılık, sürdürülebilirlik, yaşanabilirlik, kentsel hakların geliştirilmesi; hoşgörü ve uzlaşma ilkeleri ışığında, kadınların düşüncelerini açıkça söyleyebilmeleri ve yaşadıkları kentte aktif olarak katılabilmeleri önem taşımaktadır. Kent Konseyi Kadın Meclisleri; kadınların, meclis çatısı altında gönüllük esasına dayalı olarak oluşturulmuş yapılardır. Kadın meclislerinin temel amacı; dil, din, ırk, kültür, sınıf, eğitim farkı gözetmeksizin kentlerin sürdürülebilir gelişmesinin sağlanmasında kadınların, kent yönetimine aktif olarak katılmaları, kendileri ve kentle ilgili sorunların çözüm sürecinde aktif rol almalarıdır.

Çalışmanın temel amacı, kadınların katılımını hayata geçirebilecek bir platform olarak ortaya çıkan Kent Konseyi Kadın Meclislerini Esenler ve Kağıthane Kent Konseyi örnekleri üzerinden karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. Kadın Meclislerinin çalışması, çalışma gruplarının yapısı ve bu gruplara olan katılım incelenmekte, feminist kuram açısından Kadın meclisleri değerlendirilerek somut veriler ortaya konulmaktadır. İstanbul’un adı geçen ilçelerindeki kadın meclisleri incelenerek, kadınların katılım düzeyleri, yaşadıkları sorunlar ortaya değerlendirilecektir.

1.FEMİNİZM KAVRAMI VE FEMİNİZM HAREKETLERİ

"Bir kadın olarak benim ülkem yoktur. Bir kadın olarak bütün dünya benim ülkemdir" Virginia Woolf.

Toplum tarafından sıkça kullanılan anlamı tam olarak bilinmeyen Feminizm kavramı genellikle toplumda erkek düşmanlığı, kadınların erkeklerden üstün ve egemen olduğu bir toplum olarak algılanmaktadır. Feminizm kelimesi Latince’de “femina” sözcüğünden türemekte; “fe” sözcüğü “güven, namus ve özgürlük” kavramlarından oluşurken; “minis” eksik anlamına gelen sözcüğün eklenmesiyle birlikte oluşmuş bir kavramdır (Bayram, 2016). 1772-1834 yıllarında Fransızcaya giren Feminizm kelimesi Charles Fourier tarafından kullanılarak literatüre girmiştir. Fourier, kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olması gerektiğini, toplumun düzeninin sağlanabilmesi ve toplumların özgür kalabilmeleri için kadın haklarının sınırlı olmaması gerektiğini savunmaktadır (Gökçen, 2013). İngilizce literatürde ise womanism, yani kadıncılık olarak giren terim hem öğretici hem de eylemleri içeren birçok terimi içinde barındırmaktadır.

Fransız devriminden sonra kavramlaşan feminizm hareketi zaman içinde kadınların toplumsal hayattaki rollerinin artması olarak literatüre girmiştir (Yılmaz, 2016: 100). Feminizm, kadınlara erkekler tarafından baskı yapılması, deneyimlerinin hor görülmesi ve erkeklerin sahip oldukları tüm hakların kadınlara da verilerek adalet önünde eşit, siyasal, sosyal ve ekonomik haklara sahip olmasını gerektiğini savunan ve eşitsizliğin ortadan kalkması için mücadele edilmesi olarak tanımlanmaktadır (Sezgin, 2014). Türkiye’de feminizm kavramı kadın hakları olarak tanımlanmaktadır. Literatür taraması yapıldığında feminizm tanımlarının çok parçalı ve çok yönlü olduğu söylenebilir. Türk Dil Kurumu (2016) ise feminizmi, “toplumda kadının haklarını çoğaltma, erkekinkiler düzeyine çıkarma, erkek ve kadın arasındaki eşitliğin sağlanması, kısaca kadın hareketi” olarak tanımlamaktadır.

Feminizm kavramı dünyada ilk olarak İngiliz yazar *Mary Wollstonecraft*’ın, 1792 yılında yayınlanan “*A Vindication Of Right Of Women*” adlı bildirisinde kullanılmıştır. Bildiride; kadınların yetenekleri bakımından erkeklerle eşit haklara sahip oldukları ve siyasal, hukuksal haklardan eşit bir şekilde yararlanması gerektiğini

savunmuş (Walters, 1998: 140) ve Fransız Devrimi'nin etkisiyle dünyada yankı bulan eşitlik ilkesinden kadınların da yararlanması gerektiğini ön plana çıkarmıştır (Segal, 1987: 22).

Feminizmin tam olarak hangi tarihlerde ortaya çıktığına dair ortak bir fikir bulunmamakla birlikte; kimilerine göre 1920'lerin başında, kimilerine göre ise 1930'lu yıllarda ortaya çıktığı savunulmaktadır. *Adrienne Rich, Susan Griffin, Judith Arnaca* gibi yazarlar kadınların mantık ve annelik duyguları ile dünyayı yönetebileceklerini (virgül olabilir) böylelikle dünyanın yaşanılabilir bir yer olabileceğini savunmuşlardır (Segal, 1987: 21).

Avrupa'da kadın hakları ile ilgili bu tür gelişmeler yaşanırken; Türkiye'de kadınlara ilk defa oy kullanma hakkı Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında verilmiştir. Dünyada da bu gelişmeye paralel olarak kadınlara seçilme hakkı verildiği gözlenmektedir.

1960'ların başında feminist düşünce hareketinin odak noktası, dünyada cinsiyet ideolojisini yok etmek değil, kadınların toplumsal cinsiyet bağlamında sahip oldukları rollerinin önemini vurgulamak, kadınların korunup onlara saygı duyulması için savaştırmaktır. 20. yüzyılın ikinci yarısı Amerikan feminist hareketine farklı kadınların katılımıyla benzeri görülmemiş biçimde genişlemesine tanık olmuştur (Dikici, 2016: 532). Feminizmin, kadının erkek karşısındaki konumunu daha sağlam zeminde inşa etmek ve kadın-erkek arasındaki eşitsizliğin ortadan kalkmasını sağlayabilmek amacıyla ortaya çıktığını söylemek mümkündür.

1971 yılında yapılan ilk İngiliz Kadın Kurtuluş Hareketi Konferansında; kadınların toplumsal hayata katılımında kadınların ekonomik, siyasal gücünü artırması sorunları gündeme gelmiştir. Bu bağlamda bildiride: *Biz kendi yaşamımızdan kendimiz sorumlu olmak ve başka kadınlara da bu konuda yardım etmek istiyoruz... Toplumsal değişim ve toplumun dönüştürülmesi çabamızdaki yerimizi sağlamlaştırmak için toplu ya da tek tek bir araya gelmiş bulunuyoruz*" (Segal, 1987: 21). 1979 yılına gelindiğinde "*Kadına Karşı Her Tür Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi*" –CEDAW- "*kadınların yerel ve ulusal karar organları (para.95), yargı (para.98), kamu hizmeti (para.96), sendikalar (para. 101) ve diploması (para.103) alanları başta olmak üzere, siyasette ve kamu yaşamında yeterince temsil edilmediği kabul edilmektedir. Ayrıca, (68.paragrafta) bazı siyasi partilerin kota uygulamalarına başvurduğu ve (100.paragrafta) karar alma ve yetki mekanizmalarına ilişkin toplumsal cinsiyete dayalı verilerin derlenerek farkındalık oluşturmak ve kadın katılımını artırmak üzere yayınlandığı bilgisi*" verilmektedir. Böylece özgürlük kavramı tanınmış olup; kadın haklarının yasallaştırılması ve kadınların girişimlerinden bahsedilmiştir.

Kadınların haklarının yasallaştırılması ve toplumda kadın konusunun tartışılması açısından kent konseyleri önemli bir yere sahiptir. Bu konudaki sorunların çözülebilmesinde kent konseyleri kadın meclisleri, kadınların bireysel ve toplumsal sorunların çözümüne katılmaları açısından önemlidir. Kent Konseyleri katılımın artırılması, katılımcı yönetim anlayışının geliştirilmesi konusundaki hedefleri hayata geçirmeyi amaçlamaktadır.

Bu bağlamda özellikle kent konseyleri kadın meclisleri, kadın sayısının ve kadınların gönüllü olarak katılımının artırılması açısından önem teşkil etmektedir. Kentteki sorunların çözülebilmesi, kamusal alanın gelişmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi açısından kent konseylerinde kadın meclislerinin aktif çalışmalar yapması, kadınlar arasındaki dayanışmanın artırılması, kadınların kentte kendilerini ifade edebilmeleri ve bağımsız mücadele hedeflerini gerçekleştirebilmeleri yerel demokrasinin hız kazanması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bir sonraki bölümde Feminizm perspektifinde kent konseyleri incelenmeye çalışılacaktır.

1.1. Feminist Toplumsal Kadın Hareketleri

Tarihsel süreç içinde gelişen ve değişen kadın hareketleri, birinci dalga, ikinci dalga, üçüncü dalga olarak üçe ayrılmaktadır. Bu bölümde feminizm hareketinin çıkış nedenleri ve oluşum süreci anlatılmaya çalışılacaktır.

1.1.1. Birinci Dalga Feminizm Hareketi

Birinci Dalga feminizm hareketi yukarıda da bahsettiğimiz gibi ilk olarak May Wollstonecraft'ın 1792 yılında yayınlanan "A Vindication of Right Of Women" adlı bildirisinde kadın hareketinin eşitlik fikrinden, eşit vatandaşlık hakları fikrinden ayrılmasının ne kadar tehlikeli olabileceğini savunmaktadır (Segal,1987: 45). May Woolstonecraft bildirisinde toplumsal grup olarak kadınların sorunları eşitlikçi bir felsefe bütünlüğü ile ele almıştır (Demirbilek, 2007: 14). Bu dönemde kadınlar görece güçsüzlüklerin güven verici avantajlarından, mevcut "kadın", "erkek" görüşleriyle ülkelerinde kendilerine rahatlatma ve dayanma gücü çıkarabilmektedir.

İngiltere’de, Kuzey Amerika’da kadınların üstün erdem söylemleri hız kazanmaya başlamıştır. Bu dönemdeki söylemler kadın hareketi konusunda toplumsal devrimleri başlatmıştır. Bu açıdan; İnsan Hakları Bildirisi’nin ortak yönlerinde kişiler için vazgeçilmez olan ortak hakların doğal haklar olarak evrenselliğini kabul etmektedir. Bu noktada kadınlar da doğal haklardan kendilerine düşen hakları istemiş ve yasanın evrenselliğini bu noktada kabul etmemişlerdir. (Türkoğlu, 2015: 8). Feministler, ünlü düşünür Platon’un akıl değerlendirmesinde kimi zaman örtük kimi zaman da açık bir biçimde egemen bir eril kimlik saptayarak söz konusu yaklaşımı eleştirmişlerdir. Doğanın dişil olarak ele alınmasını kültürün bir ürünü olarak görmüşler ve doğa ile daha çok denge içinde yaşadıklarını ileri sürmüşlerdir. 1848 yılında Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi’ni kaynak alan ve her şeyden önce kadının seçme ve seçilme, evlilik ve mülkiyet hakkı reformunu talep eden “Seneca Falls Bildirgesi” nin kabul edilmesi kararlaştırılmıştır. İlk dalganın en önemli hedefleri; kadınların aileyi veya anne olma rollerine karşı değil bu yapı içinde erkeklere karşı boyun eğdirilmelerini ve hemen hemen toplumun her alanını işgal eden eril otoriteye karşı bir eşitlik mücadelesidir. İlk kadın hareketleri üyeleri "kadın hakları savunucuları" olarak adlandırılmıştır.

1.1.2. İkinci Dalga Feminizm Hareketi

İkinci Dalga Feminizm hareketi, *“her alanda gerçek güce sahip olmak istiyoruz”* anlayışı ile yola çıkmış ve 1950’li yıllardan bu yana devam eden köklü toplumsal ve kültürel dönüşümün parçasıdır. İkinci Dalga Feminizm hareketinin önemli temsilcilerinden Beauvoir, *“The Second Sex”* (İkinci Cins) adlı kitabını I. Dünya Savaşı’nın bitiminden sonra yazmıştır. Bu eserde yazar; *“kadınların rollerinin doğadan değil, yer yer kadınların kendilerinin de içtenleştirdikleri bir dizi önyargı, örf ve yasadan kaynaklandığını belirtir”*. Beauvoir, kitabında kadınların meslek edinmesi gerektiği konusu üzerinde dikkat çekmektedir. Bu dönemde kadınlar vatandaşlık haklarını elde ettikleri için *“kişisel olan politiktir”* söylemi ile kendi sorunlarına daha etkili çözümler bulma arayışına devam etmişlerdir (Türkoğlu, 2015: 27).

II. Dünya Savaşı bitiminde Doğu ve Batı blok ayırımından sonra kadınlara olan bakış açısı araçsal olarak değişmiş ve 1947’de BM’de ‘The Commission on the Status of Women’ (Kadınların Konuları Komisyonu) kurulmuştur. Komisyonun ardından 1975 yılında Mexico City’de ‘The First World Conference on Women (1. Dünya Kadın Konferansı) düzenlenmiştir ve 1976-1985 yılları arasındaki on yıl ‘Kadın 10 Yılı’ olarak ilan edilmiştir (Türkoğlu, 2015: 13). Günümüzde kadınların sürdürülebilir kalkınma açısından önemi ayrı bir başlık altında incelenmektedir. Özellikle sürdürülebilir kalkınma açısından kadının yeri ve önemi vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda feminizm ile ilgili olarak 1992 yılında Rio “Environment and Development” (Çevre ve Kalkınma) Deklarasyonunda “çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak, aynı zamanda kadınların yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak” ve siyasi katılımdan Kadın Meclisleri tüzükleri oluşturmak “yönetişim” anlayışına “eşit ortaklık” anlayışına yönelik ilişkiler sistemi kurulmasına dayanarak oluşturulması temel alınarak çalışmalar yapılmıştır. Böylece kadınlara yönelik eğitim çalışmaları başlamış olup, sosyal alanda da kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri hedeflenmiştir. 1993 yılında Viyana’da düzenlenen Dünya İnsan Hakları Konferansında *“kadınların ve kız çocuklarının evrensel insan haklarının ayrılmaz, bölünmez ve vazgeçilmez kadın hakların bir parçası”* olduğu ilan edilmiştir.

1.1.3. Üçüncü Dalga Feminizm Hareketi

Üçüncü dalga feminizm hareketi ikinci dalga feminizm hareketi üzerine doğmuştur. 1990’lı yıllarda ABD’de başlayan bu hareket Birleşik Devletler ’de yüksek mahkeme kararlarını protesto etmek için toplanan gençlerin ulusal ve uluslararası düzeyde örgütlendiği dört farklı yaklaşımdan oluşmaktadır: "interseksiyonist teori, postmodernist ve postyapısalcı feminist kuramlar, postkolonyal feminist teori ve genç feministlerin yeni nesil gündemidir" (Dikici, 2016: 28). Feminizmin bütün amaçlarına ulaştığı için eski bir düşünce olduğu görüşüyle hükmeden Anti-feminizm akımına karşı tepki olarak doğmuştur. Birinci dalga feminizm hareketi kadınların ev yaşamlarındaki eşitsizliğini, ekonomik yönden erkeklere bağımlı ve toplumsal ilişkilerde geri planda olduklarını eleştirmiştir. Kadınların da vatandaşlık haklarını elde etmesi birinci dalga hareketinde amaçlanırken; ikinci dalga feminizm hareketi daha çok tek tip bir kadın hayatının olamayacağını, kadınların toplum ve iş hayatlarında yer alması gerektiğini, aynı zamanda sadece beyaz kadınlara ait bir sorun olmadığını savunmuştur (Taş, 2016: 170). Üçüncü dalga ise birinci dalga feminizm hareketi ve ikinci dalga feminizm hareketinin kadını özgürleştirilmesi ve kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olması gerektiği düşüncesini geliştirmiştir. Bu bağlamda

yasal hakların elde edilmesi mücadelesinin yanında, toplumsal, ekonomik ve kültürel anlamda değişim ve dönüşümün gerçekleştirilmesi amacı da temel hedef olarak alınmıştır (Aktaş, 2013: 61). Feminizm hareketinin önem kazanması ile birlikte bu hareket zamanla "liberal feminizm, marxistfeminizm, radikal feminizm, kültürel feminizm, varoluşçu feminizm, postmodern feminizm" gibi teoriler olarak dallara ayrılmıştır.

2. KENT KONSEYLERİ

Kent yönetimindeki katılımcı platformların farklı isimler aldığı görülmektedir. Bunlar; "Kent Meclisi", "Kent Danışma Meclisi", "Kent Platformu", "Kent Parlamentosu" dur (Balabıyık, 2004: 250). Kentteki ortak sorunların çözümünde yerel bazda herkesin katılımını sağlayarak oluşturulan yapılarda ortak dilin varlığının benimsenmesi için "Kent Konseyi" terimi kullanılmaktadır (Emrealp, 2005: 12).

Kent konseyleri, yereli anlamaya, yerelde katılımın sağlanmaya ve sürdürülebilir kalkınma kavramının hayata geçirilmeye, özellikle yaşadığımız kentin sorunlarına sahip çıkmaya, yereli güçlendirmeye ve "ortaklık" modelinin uygulanmaya çalışıldığı platformlardandır. Kent konseyleri yerel yönetim organları çalışmalarında bireylerin katılmasını hedef alırken, alt üst ilişkisi doğrultusunda, bireyin siyasal topluma katılımını amaçlamaktadır. Bu bağlamda kent konseylerinde kentte meydana gelen sorunlar irdelenip, sorunların çözülebilmesi için çalışmalar yapılmaktadır (Emrealp, 2005: 12). Kent düzeyinde sürdürülebilir kalkınmanın ortaklarından biri olarak oluşturulan kent konseylerinin alt meclislerinden biri olan kadın meclisleri, yaşanan kentteki toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanabilmesi için tasarlanmıştır. Aynı zamanda kadın meclisleri, bireylerin fikirleri alınarak, kentte "ortak hedeflerin" oluşturulması için yerel demokrasinin katılımcılık anlayışını güçlendirmek adına önemli faaliyetleri uygulamaya geçirmektedir. Kentte yaşanan sorunlar, kamuoyuna rapor edilmekte ve geleceğe yönelik yeni çözüm yollarının oluşturulması ve güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Kent konseylerinin yapılması ve çalışma yöntemleri, her kentte farklılık göstermektedir. Bu noktada kent konseylerinin asıl amacı, gelecekte kentteki hemşerileri bir araya getirmek ve yaşadığımız toplumda "ortak akıl" oluşturulmasını sağlamaktır (Pektaş ve Koçak, 2007: 132). Buradan hareketle Kent konseylerinin temel amacının, yaşadığımız kentte "sürdürülebilir kalkınma" ilkesinin benimsenmesi ve "ortak bir kent vizyonu" oluşturulması olduğunu söylemek mümkündür (Emrealp, 2005: 67).

8 Ekim 2006'da yayınlanan Kent Konseyi Yönetmeliği'nin 1. maddesinde Kent konseylerinin amaçları :*"Kent vizyonunun geliştirilmesi, yaşadığımız toplumda hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerinin "* uygulanması olarak ifade edilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde '*Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır*' ifadeleri yer almaktadır.

Kent konseylerin görevleri ise, 2006 tarih ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliğinde 6. maddede şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
2. Sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli bir planın hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,
3. Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,
4. Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
5. Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
6. Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,
7. Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,

8. Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
9. Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,
10. Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,
11. Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Kent konseyleri, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda öngörülen "hemşerilerin oluşturduğu" yerel Gündem 21'in ilkeleriyle oluşturulmuştur. Kent konseyleri Yerel Gündem 21 Eylem Planı ile ortaya çıkmıştır (Alodalı ve Usta, 2013: 327). Bu bağlamda en iyi katılım yerelde sağlanmaktadır. Yerel demokrasinin gerçekleşmesi için karar alma mekanizmalarında bireylere önemli görevler düşmektedir. Kent konseylerinin amacı, hemşerilerin toplumsal cinsiyete dayalı aktif katılımını sağlayarak yerel ölçekte demokrasiyi uygulamaya geçirmektedir.

3.TÜRKİYE'DE YEREL GÜNDEM 21 UYGULAMALARI VE KADIN MECLİSLERİ

1992 yılında Rio Zirvesi'nde ortaya çıkan Yerel Gündem 21 Programı, Türkiye'de 1996 yılında yapılan "Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II)" ile tanınmıştır. 1992 Rio Konferansından sonra, Birleşmiş Milletler düzeyinde, Gündem 21'i yürütmek amacıyla Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu adlı bir komisyon kurulmuştur. 1999 yılında hazırlanan Türkiye Ulusal Gündem 21 dokümanı, Türkiye'de sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda ilgi ve sorun alanlarını tespit eden bir belge oluşturmuştur. Bu belgede iki hedef vardır: Birincisi toplumun ekonomik ve sosyal gelişmesi ile çevrenin korunması süreçlerini bir araya getirmesi, ikincisi ise, Türkiye'de çevrenin korunması toplumun çeşitli kesimlerinin- yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının, özel sektörün, üniversitelerin- aktif katılımı ve iş birliğinin planlanması, yöneltmesi, denetlenmesi süreçlerinin kolaylaştırılması ve bu alandaki engellerin kaldırılmasıdır (Talu, 2006: 32).

Gündem 21'de halkın katılımının gerekliliğinin "İnsan-merkezli sürdürülebilir kalkınmanın ön koşulu, kadın-erkek arasında eşitliğe dayalı yeni bir ortaklık oluşturulması" amaçlanmaktadır. (Pekin, I). Bu bağlamda kentte yaşayan kadınların, çocukların yönetime katılması sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması açısından önemli görülmüştür. Gündem 21 eylem planında çevre yönetimi konuları ayrı başlıklar altında incelenmektedir.

Yerel Gündem 21 Eylem Planı, "sürdürülebilir kalkınmanın" yani yeni bir küresel ortaklığın paydaşıdır. Bu plan tüm yerel aktörler arasında işbirliğinin geliştirilmesi ve halkın etkin katılımının sağlanması üzerinde durmaktadır (Emrealp, 2005: 17). Türkiye'de 1997 yılında uygulanmaya başlanan Yerel Gündem 21 Eylem Programı bireylerin hem kentsel sorunların çözümüne hem de siyasete aktif olarak katılmasının önemli olduğunu vurgulamıştır. Özellikle de yerel demokrasinin güçlenmesi, eşitlik ilkesinin benimsenmesi ve kadınların siyasal haklarda ifade özgürlüklerini dile getirmeleri üzerine tasarlanmıştır. Kent konseyi başlangıçta pilot uygulamalarla başlayan ve 2005-2006 yılları arasında yapılan düzenlemelerle hukuki dayanak kazanan platformlardır.

Kent konseyi kadın meclisleri, kadınlara yönelik platformlar ve çok amaçlı kadın merkezleri, karar alma süreçlerine kadınların katılımının teşvik edilmesi ve kadın bakış açısının tüm politikalara ve stratejilere yansıtılması gibi konularda bilinç düzeyinin artmasına yardımcı olmaktadır.

Kadın Meclisi; kent içinde yaşayan kadınların din, dil, ırk, kültür, sınıf, eğitim ve düşünce farkı gözetmeksizin temsil edilmesini ve kadınların kentte farklı bakış açıları geliştirmesini hedef almaktadır. Bu bağlamda kent konseylerindeki kadın meclislerinin amacı sürdürülebilirliğin sağlanarak kadın örgütlerinin yönetim sürecine katılımını aktifleştirmektir.

Kadın Meclisleri, kentte bulunan kadın STK'larının, oda ve birliklerin, siyasi partilerin ve mahallelerin kadın temsilcilerinin ve örgütsüz kadınların bir araya geldiği kent platformlarıdır. Kadın Meclisleri kentlerde kadınların karar alma süreçlerine aktif katılımını kolaylaştıran platformlardır (Ökmen, 2003: 45).

Feminizm perspektifinden; kadın meclisleri incelendiğinde, kadınların aile içindeki rolleri değil eril otoriteye karşı verdiği eşitlik mücadelesi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda kentte karar alma süreçlerinde gönüllük ve katılımçılık ilkesi ile kadının bakış açısıyla kentin sorunlarının çözülebilmesi, yerel yönetim ilkesinin

uygulanabilmesi açısından değerlendirilmektedir. Kent konseyleri ve kadın meclislerin birbiri ile ilişki içerisinde olması gerekmektedir. Kadınların kent konsey meclislerindeki, meclis toplantılarına aktif bir şekilde katılmaları yerel demokrasinin güçlendirilmesi adına önem teşkil etmektedir.

Kadın meclislerinin temel amacı, kadınların proje ve etkinliklere “gönüllülük” esasına dayalı olarak katılmasıdır. Kent konseylerinde bulunan kadın meclislerinde kadınların toplumsal ve ekonomik alanda katılım seviyesi ne kadar artarsa kadın ve erkek eşitliğinin varlığından o derece söz etmek mümkün olabilmektedir. Feminist felsefe çerçevesinde, kent konseyleri cinsiyete dayalı bakış açısını değiştirmek ve kadın meclislerinde kadınların gönüllü olarak katılımında kadın sayısının arttırılmasını amaçlamaktadır. Bu bağlamda kadınların meclislerdeki sayısının arttırılması kadın üstünlüğü olarak görülmemelidir.

Kadının kendini keşfettiği, haklarının farkına vardığı ve kendini özgürce ifade etmeye başladığı günümüzde kent konseylerinde sorunların tartışılması, sosyal, ekonomik ve mekânsal açılardan kadına yeni olanaklar sağlamaktadır. Bu bağlamda aile, din ve siyasi kanaatler üzerinde toplumu geliştirdiği söylenebilmektedir.

Kent konseyleri ve kadın meclisleri arasında üzerinde tartışılan en önemli konulardan biri, Kadın Meclisi Tüzüğü'nün Belediye Meclisi'nin onayına sunulması konusundaki endişelerdir. Kent konseylerinde geçerli olan tüzüğün, Kadın Meclisi'nin bağımsızlığını ortadan kaldırılabileceği görülmektedir. Bu açıdan ortaya çıkan çelişki kent konseyinin onaylamadığı bir tüzükte çalışan bir organ olarak karar alırken rasyonel olup olamayacağıdır.

Kadın Meclisi'nin Kent Konseyi bünyesinde olduğu kentlerde, bu sorunun çözülmesi adına Belediye Meclisi'nin Konsey Tüzüğü'ne uygun hükümler eklenmektedir. Bu bağlamda Kâğıthane Kent Konseyi Kadın meclisinin daha bağımsız olması hedeflenmektedir. Yapılan görüşmelerde Kent Konseylerin iki yıldır daha aktif çalıştığını Kadın Meclisinin ise beş yıldır aktif faaliyetler içinde yer aldığı söylenebilir. Kent Konseyinde Kadın Meclisleri tüzükleri oluşturulurken "yönetişim" anlayışının dikkate alınması, alt üst mücadelesinin yaşanmadığı, yaşadıkları kentin sorunları ile ilgilenmelerini sağlayacak iyi bir çevre bilincinin edinmesini temin eden, milli ve manevi değerlerine, gelenek ve göreneklerine ve tüm toplumsal değerlerine sahip çıkan bir kuşağın yetişmesi için her türlü çalışma desteğinin sağlandığı "eşit ortaklık" anlayışından alan, yapıcı ve uygulamaya dönük bir ilişkiler sistemi kurulmasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Ünsal, 2004: 43).

4. KADIN MECLİSİ VE KENT KONSEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Kadın meclislerinin, kent konseylerindeki temel rolü, yerelde farklı görüşten kadın örgütlerini bir araya getirerek, yerel politikaları güçlendirmeyi hedeflemektir. Bu sebeple, kadın meclislerinde kadınların toplumsal ve ekonomik alanda söz sahibi olması katılım açısından da kadın-erkek eşitliğinin sağlanması adına önem taşımaktadır.

Yerelden ulusala demokratik bir toplumda, kadınların karar alma mekanizmalarına dâhil edilmesiyle toplumda gerekli siyaset düzeyine ulaşılabilir. Kadının kendini keşfetmesi, haklarının farkına varabilmesi ve kendilerini özgürce ifade edebilmeleri açısından kent konseylerinde kadın katılımının önemli olduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde kent konseyleri sorunların tartışılması, sosyal, ekonomik ve mekânsal açıdan kadına yeni olanaklar sağlanmasının yanı sıra gönüllülük ve katılımcılık ilkesi ile kadınları yönetim sürecine dahil etmektedir (Bayram, 2011: 320).

Kadın-erkek eşitsizliğinin toplumsal boyutları kadınların katılımlarının yetersizliği, kent konseyi kadın meclislerinin varlığını kadınlar açısından önemli kılmaktadır. Günümüz modern devletlerinde küreleşme olgusuyla beraber kadınların kente ait olma taleplerini öne süren kadın kent hareketleri, siyasal temsil, kadın komisyonları ve kadının demokratik katılımı hareketlerinin arttığı görülmektedir. Kadınlar, aynı erkekler gibi kentte yaşayan kenttaş ve kent vatandaşı olarak, vatandaşlık haklarını kullanmayı ve her alanda kente katılmayı istemektedirler. Güçlerini kentlilik ile kent toplumundan alacaklardır. Yerel Gündem 21 yapılanması ve Kent konseylerindeki kadın meclisleri bu konudaki eksiklikleri ortaya koymakta, kadınların kentte yaşadıkları sorunların çözümünde ise temel bir birim olarak tasarlanmaktadır. Temel amaç kadınların yerel düzeyde yönetime katılma ve kentin sorunlarına karşı çözüm bulma, kadınların; bilgi edinme, karar verme, kentsel hizmetler ve kontrol işlevlerinden yararlanabilmesi, yerel kentsel politikaların oluşturulması ve yönetimler arası işbirliğinin oluşmasını sağlamaktır.

Bu bağlamda Feminizmin amacı yalnızca kadınlara yönelik bir politika üretmek değil, toplumsal düzen içerisindeki cinsiyetçiliği de yıkmaktır. Kentsel hakları tanımlayan uluslararası bir belge olan Avrupa Kentsel Şartı, Avrupa Konseyi'nce 1992 yılında kabul edildi. 2008'de "Avrupa Kentsel Şartı-2" adıyla kabul edilen belge ise, "Kentler kentlilerindir" ana ilkesinden hareketle kentli haklarına vurgu yapmaktadır. Temel kentsel politikaların benimsenmesi ve hayata geçirilmesi sürecinde, yerel özel kentsel politikalar, yerel yöneticiler, uzmanlar, kadın ve erkek kentte yaşayan tüm kentlilerin işbirliği ile oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Yerel hizmetlerin kentli hakları çerçevesinde gerçekleştirilebilmesi için kentte yaşayan bireylerin yaşamış oldukları sorunları dile getirmeleri gerekmektedir. Ayrıca kadın, erkek, genç, yaşlı kentte yaşayan tüm bireylerin isteklerinin ve gereksinimlerin karşılanması bireylerin aktif olarak katılım süreçlerini takip etmelerine ve yerel yönetimlerin işlevlerinin de tüm süreci dikkate almasına bağlıdır (Tokman, 2008). Bu bağlamda Kent konseyinin genel yapısı incelendiğinde erkek egemenliğinin hakim olduğunu söylemek mümkündür. Kadın meclisleri kadınların kentin yönetim sürecine katılmasını ve yerel yönetimlerin işlevlerini buna uygun olarak yerine getirmesini amaçlamaktadır. Kadınların ev yaşamlarını ekonomik bağımlılık ve toplumsal ilişkilerle bir bütün olarak kabul etmiştir. Kadınların da vatandaşlık haklarını elde edebilmesi birinci dalga amaçlanırken; ikinci dalga feminizm hareketi daha çok tek tip bir kadın hayatının olamayacağını kadınların toplum ve iş hayatlarında yer alması gerektiğini savunmuştur. Bu bağlamda kadın meclislerinde kadın meclis üyesi sayısının artırılması eşitlik ilkesi açısından önemlidir. Kadınların özgürlüklerini kazanması kendi vatandaşlık haklarını en iyi şekilde kullanmaları demokratikleşme için özel alanda hareket etmeleri, kamusal alan ve özel alan ayrımının feminist bağlamda tartışılması önemlidir. Feminizm kuramı açısından değerlendirildiğinde; Kent konseyi kadın meclislerinin varlığı kadınların kadın ve kent sorunları konusunda bilinçlenmelerini ve politikalar oluşturmalarını sağlamak, kent konseylerinde projeler üretmede aktif rol almalarını ve bu projelerin yetkili makamlara iletilmesinin sağlanması açısından önemlidir.

5. ESENLER KENT KONSEYİ VE KÂĞITHANE KENT KONSEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi ile ilgili yapılan görüşme sonucunda yasal olarak Kadın Meclisi'nin kurulduğunu ve bununla ilgili "Kadın Meclisi Kurucu Yönetmeliği" ve "Kadın Meclisi Yönetmeliği" oluşturulduğu ifade edilmiştir. Esenler Kent Konseyi Kadın meclisinde toplamda otuz yedi üye bulunmaktadır. Yönetmelikte meclisin çalışma ilkeleri ve görevleri şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Esenler'de yaşayan kadınların sorunlarını tespit edip, çözüm önerileri geliştirmek,
2. Kadınların öncelikli olarak Esenler'in, sonrasında ise yaşadığımız kentin sorunları ile ilgilenmelerini sağlayarak iyi bir çevre bilinci edinmelerini temin etmek,
3. Günümüz şartları göz önünde tutularak toplumsal değerlerimize sahip çıkacak bir neslin yetişmesi için her türlü çalışmaya destek olmak,
4. Kadınların toplumsal hayatta üretim, iş, siyaset, kültür, sanat vb. alanlarda söz sahibi olabilmesi için ilgili çalışmalara öncülük etmek,
5. Esenler'de yaşayan kadınların, kent ve kadın sorunları ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirilmelerini sağlamak,
6. Kadınların kentsel yaşama katılma ve kente ait sorunlardan yola çıkarak taleplerin belirlenmesi, çözümler ve projeler üretmesinde aktif olmalarının sağlanması ve projelerin yetkili birimlere ulaştırılmasına öncülük etmektir.

Yönetmelikte de belirtildiği gibi, Kadın Meclislerinin amacı kadınları kentin sorunlarının çözümüne ortak etmek ve kent sorunlarına katılması imkânı vermektedir. Ancak yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler sonucunda Kadın meclisine verilen görevlerin uygulamada yerine getirilmediği söylenebilir.

Kağıthane Kadın Meclisinin amacı, kadınların toplumsal yaşamının, üretim, iş, siyaset, kültür, sanat vb. alanlarda söz sahibi olmaları, kent ve kadın sorunları ve sorumlulukları konusunda bilinçlenmesi, politikalar oluşturması, kentsel yaşama katılma ve kente ait olma duygularının geliştirilmesi, kadınların çözümler ve projeler üretmesinde rol almalarının sağlanması ve projelerin yetkili birimlere ulaştırılmasında etkili çoğunluk olarak temsil edilmesini sağlamaktır (Kağıthane Kadın Meclisi Tüzüğü Madde: 6. "Kağıthane Kadın Meclisi Tüzüğüne göre; Kadın Meclisi, Kağıthane'de yaşayan kadınlardan oluşmaktadır. Kadın Meclisinde Belediyece yapılan

duyuru üzerine dilekçe ile başvuran her tahsil seviyesindeki kadınlardan, kendi aralarında seçecekleri otuz yedi üye bulunmaktadır”.

Tablo: 1 Kent Konseyi Meclislerinin Karşılaştırılması

Kent Konseyleri Karşılaştırma	
Esenler Kent Konseyi	Kâğıthane Kent Konseyi
<p>Yerel Gündem 21 ilkeleri kapsamında çalışmalar yürüten Esenler Kent konseyi 2005 yılında kurulmuş ve 2009 yılında aktif olarak çalışmalar yapmaya başlamıştır.</p>	<p>Yerel Gündem 21 ilkeleri kapsamında çalışmalar yürüten Kâğıthane Kent konseyi kentsel yaşamın her alanına etkin olarak katılımının sağlanmasını hedeflemiştir.</p>
<p>Esenler Kent Konseyi'nin Kadın Meclisi, Gençlik Meclisi ve Çocuk Meclisi olmak üzere üç tane meclisi bulunmaktadır.</p>	<p>Kâğıthane Kent Konseyi'nde Kadın Meclisi, Çocuk Meclisi, Gençlik Meclisi, Engelli Meclisi ve Hayvan severler Meclisi olmak üzere beş meclis bulunmaktadır.</p>
Kadın Meclisi	Kadın Meclisi
<p>Kadın Meclisi ise, Dünya Kadınlar Günü'nde Dörtüyl meydanında kadınlara çiçek dağıtmıştır. Kadın meclisi birkaç yıldır aktif olarak faaliyet göstermemektedir.</p> <p>Esenler'de Kadını Destekleme ve Mesleki Eğitim Merkezi (KADEME) projesi ile 2013 yılında iş hayatına atılmak isteyen kadınlara yeni imkânlar sağlanmıştır.</p> <p>Esenler'de kadınlar temsilcileri belirlendi ve kadınlara mahalle meclisleri hakkında bilgi verildi.</p> <p>Suriyeli kadınlar için seminer düzenlemiş ve seminere gelen kadınlara yardım yapmıştır.</p> <p>Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi tarafından Esenler'deki kadınlara ağız ve diş sağlığı taraması yaptırılmıştır.</p>	<p>Kurulduğu tarihte kadın sayısı 15 üyeden oluşurken; 2016 yılında Kadın meclisinde üye sayısı 43'e kadar ulaşmıştır. Kağıthane Kadın Meclisinde 3 hafta devam etmeyen üyeler için ayrı bir grup oluşturulup sadece hangi alanlarda çalışmaların yapılacağı hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.</p> <p>Kadın meclislerinde 17 yedek grup oluşturulmuştur. Üye sayısının az olmasından dolayı yedek üyelerle yapılan görüşmelerde aktif olarak katılmama sebepleri genellikle Ismek kurslarına katılmaları, evde çocuklarının olmaları, ev işlerinin yoğun olması, hasta baktıkları gibi nedenler olarak sıralanmıştır. Bu nedenlerin çoğu kadınları yerel yönetimlere katılım noktasından uzaklaştırmakta siyasal katılım açısından ise henüz kadın meclislerinin içeriğinin anlaşılmadığını göstermektedir.</p> <p>Kağıthane Kent Konseyleri sosyal faaliyetler açısından birçok alanda faaliyetler yapmaktadır. En çok ilgi gören faaliyetlerden biri "Aramıza Hoş Geldin Bebek"dir. Bu proje kapsamında Kağıthane İlçesinde yeni doğan bebekler ziyaret edilmekte kent konseyleri kadın meclisi faaliyetleri annelere anlatılmakta kadınların kent konseylerine katılımını arttırmak amaçlanmaktadır.</p> <p>Kadın Meclisinde kadınların yerel sorunlara aktif katılımını sağlamak için her mahallenin mecliste temsil edilmesine önem verilmiş ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmıştır. Kadın kent gönüllüleri oluşturularak, mahallelerde sokak sokak çalışmalar yapılmış ve her sokak için birer kadın kent gönüllüsü belirlenmiş ve yılın belirli zamanlarında periyodik olarak belediye başkanının da katılımıyla</p>

	<p>toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılar (toplantılara) mahallede yaşayan kadınların çoğu katılmıştır.</p> <p>Her komisyon, İlçe Belediyesinin yapmış olduğu çalışmalarda görev almaktadır. Sosyal İşler Müdürlüğü'nün gerçekleştirmekte olduğu yaşlı ve engelli aile ziyaretleri için Kadın Meclisi ailelerin tespiti ve ziyaretleri noktasında destek vermektedir. Kent Konseyi çalışmaları kapsamında 2180 sokağı bulunan ilçede, yaklaşık 1200 sokakta Kadın Kent Gönüllüsü grupları oluşturulmuş.</p> <p>Bu çalışmaların programlanması ve takibi Kadın Meclisi tarafından yapılmaktadır. Kağıthane Belediyesi Kadın Kent Gönüllüleri Projesinde de 19 mahalleden en az 1 gönüllü kadın seçilmektedir. Bu kadınların ilçe halkının problemlerini tartışmak ve çözüm önerileri sunmak amacıyla bir araya gelmeleri, birlikte hareket etmeleri amaçlanmaktadır. Bu bağlamda da yerel demokrasinin gelişimi, kentlilik bilincinin oluşturulması sağlanmakta; aktif ve sosyalleşmek isteyen kadınlarımıza toplum adına gönüllü çalışma ortamı oluşturulmaktadır. Toplantıda Belediye Başkanına yaşadıkları sorunları anlatmaya çalışan kadınlara sorunlarını gizli bir şekilde ifade etme imkanı sağlanmaktadır. Bunun nedeni ise mahalledeki kadınların çoğunun muhafazakar yapıda ve eğitim durumlarının ortaokul ve lise olması nedeniyle kendilerini ifade etmekten çekinmeleri olduğunu söyleyebiliriz.</p>
--	---

Esenler Kent Konseyi 2009 yılından bu yana aktif olarak çalışmalar yapmaktadır. Ancak yapılan mülakat ve araştırma sonucunda çok az sayıda projenin hayata geçirildiği görülmüştür. Bugüne kadar sadece engellilerle ilgili olan proje belediye meclisinden geçerek uygulanmıştır. Konsey daha aktif çalışarak tüm yerel halkı kapsayan projeler ürettiğinde yerel demokrasi adına olumlu sonuçlar alınabilecektir.

Esenler Kent Konseyi'nin resmi web sitesinin olmaması, yerel demokrasi ilkeleri olan katılım ve şeffaflık açısından önemli bir eksikliklerdir. Çünkü kent konseyinde alınan kararlar ve yapılan çalışmalar halka duyurulamamaktadır.

Esenler Kent Konseyi'nde genel kurul toplantılarına tüm yerel kesim tarafından katılımında bulunulması ve katılımın oranının yüksek olması yerel demokrasi açısından sevindiricidir. Ancak Esenler halkını kent konseyleri hakkında bilgilendirici çalışmalar yapılarak katılımın daha da artması sağlanmalıdır.

Esenler Kent Konseyi Başkanı ile yapılan mülakatta başkan, ilk etapta Kent Konseyi toplantılarının siyasi toplantılara dönüştüğünü, katılımında bulunanların genellikle siyaset konuşmak amacıyla geldiğini ancak zamanla Kent Konseyi'nin işlevi hakkında bilgilendirme yapıldıkça bunun değiştiğini ve artık gerçekten ilçenin faydasına olacak şeyler konuşulduğunu ifade etmektedir (Küçük, 2017: 125). Kâğıthane kent konseyi Başkanıyla yapılan mülakat çalışmasında ilçedeki projelerle ilgili toplantıların yapıldığını ve ilçedeki problemlerin halkın katılımı ile çözüme kavuşturulmaya çalışıldığını bu kapsamda da yerel demokrasiyi ilçede güçlendirmeyi hedeflemekte olduklarını ifade etmektedirler. Bu bağlamda Kâğıthane Belediyesinde Kent Konseyin de Belediye Başkan, Yürütme Kurulu, Genel Sekreterlik, Genel Sekreterlik YRD görev yaparken; Esenler Kent Konseyi Başkanı aynı zamanda Esenler Belediye Başkan Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Kâğıthane Kent Konseyleri her hafta pazartesi günleri saat 16.30 olmak kaydı ile yürütme kurul toplantısını düzenli olarak yapmaktadır. Böylelikle belediye içerisinde kararların ivedilikle alınması ve süreç takibi gibi konularda daha iyi bir iletişim modelinin takip edildiğini gözlemleyebiliriz.

Kent Konseyleri 40 tane meclis üyesinden oluşmaktadır. Meclis üye sayısında kadın erkek eşitliği incelendiğinde; kent konseyi kadın meclisinin 5 kadın üyeden oluştuğu görülmektedir. Daha önceki yıllarda kadın üye sayısının 2 kişi olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada yıllara göre yerel siyasette temsilinin az da olsa arttığını gözlemlenmektedir. Ancak bu artışın, kadının toplumdaki varlığının oransal büyüklüğü ile kıyaslandığında son derece yetersiz olduğunu söyleyebiliriz. Kadınların hem ulusal hem yerel karar alma süreçlerinde erkeklerin gerisinde kaldığı ve temsilinin düşük seviyede kaldığı söylemek mümkündür. Oysa tam anlamıyla yerleşmiş bir demokrasiden bahsetmek için siyasal alanda toplumu oluşturan her iki kesimin de eşit düzeyde temsil edilmesi ve yönetim süreçlerine katılması gerekmektedir.

5.1. Kâğıthane Ve Esenler Kent Konseyleri Kadın Meclislerinin Karşılaştırılması

Feminizm, ataerkil düzende iş hayatında kadın erkek eşitsizliğini, kadınların evde ve ekonomik alanda baskı altında olmasını tartışmakta ve kadınların erkeklere olan ekonomik bağımlılığına karşı çıkmaktadır. Kadınların katılım süreçlerinde aktif olmaları feminist perspektif ile kent konseyleri kadın meclisleri üzerinden incelenmektedir.

Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi, İstanbul'da Esenler'de yaşayan kadınların taleplerini dile getirmelerini, sorunların çözümünde aktif rol almalarını ve içinde yaşadığı ülkeyi, milletini, milli manevi ve ahlaki değerlerini, örf ve adetlerini düşünebilmelerini ve geleceklere güvenle bakabilmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Kadın Meclisi Esenler'in sorunlarını ele alarak, çözüm yollarını araştırmakta ve elde edilen sonuçları Belediye Meclisi'ne sunmaktadır.

Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi, Esenler'de yaşayan kadınlardan ve belediye meclisinde temsil edilen partilerin meclis üye sayıları oranında temsilci belirlemeleri ile oluşmaktadır. Kadın Meclisinin toplamda otuz yedi üyesi bulunmaktadır. Başkanlık Divanı; Kadın meclisi başkanı, başkan vekili ve iki katip üyeden oluşmaktadır. Kadın meclisinin süresi bir yıldır, meclis üyeliği toplam iki yıldır ve süre bitiminde yeni dönem için meclis üyelerinin isimleri ile ilgili partilerden belirlenmektedir. Kadın Meclisi, her yıl Aralık ayında, güncelleştirilmiş üyeleri ile toplanmaktadır.

Kadın Meclisi, kendi arasından seçeceği meclis başkanı, meclis başkan vekili, iki meclis başkanlık divanı üyesi tarafından yönetilmektedir. Kadın Meclisi'nin çalışma düzeni ise, meclis organlarının seçimi, faaliyet kollarının belirlenmesi ve meclis organlarının çalışma esasları Kadın Meclisi tarafından hazırlanan "İç Tüzük" ile belirlenmektedir.

Esenler'de Kadını Destekleme ve Mesleki Eğitim Merkezi (KADEME) projesi ile 2013 yılında iş hayatına atılmak isteyen kadınlara yeni imkânlar verilmeye çalışılmış ve KADEME projesi kapsamında işverenler tarafından kentte kadının güvenliği esas alınarak Yardımcı Kadın, Çocuk Bakımı ve Yaşlı/Hasta Refakati alanında mesleki eğitimler alan kadınlar çalışma yaşamına nitelikli iş gücü olarak dahil edilmiştir. 2013 yılında yapılan bu projenin daha sonraki yıllarda devamı yapılmamıştır. Projenin sürekliliği olmadığı için kadına yönelik faaliyetler sınırlı sayıda kalmıştır.

2015 yılında ise, Esenler'de kadın temsilciler belirlenmiş ve kadınlara mahalle meclisleri hakkında bilgi verilmiştir. Bu toplantıda Kent Konseyi Kadın Meclisi'nde mahalleyi temsil edecek kadın temsilci belirlenerek kadınların hakları ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

Esenler Kent Konseyi, Suriyeli kadınlar için seminer düzenlemiş ve seminere gelen kadınlara yardım yapmıştır. Türk ve Suriyeli kadınlar bir araya getirilerek toplumsal uyum sağlanmaya çalışılmıştır.

Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi tarafından Esenler'deki kadınlara ağız ve diş sağlığı taraması yaptırılmıştır.

Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin amacı daha çok özgür kent modelini oluşturmaktır. Mahallede yaşayan kadınların mahallesindeki sorunların çözümüne katılımı için özgür kentlerin olması ve çocukların yaşam alanı ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. Son yıllarda kadınlara yönelik çalışmaların durduğu ve çocuklara yönelik çalışmalara ağırlık verildiği görülmektedir.

Kâğıthane Kadın Meclisi incelendiğinde; kadın sayısının 45 olması iyi bir sayı gibi görünmesine rağmen, kent konseyleri yapılanmasında kadınlardan daha çok erkeklerin olduğu görülmektedir. Burada erkeklerin sayısının

fazla olmasının nedenleri arasında; kadınların sorumluluklarının (ev-iş) fazla olmasının kadının katılımını engellemesidir. Bu durum kadınların kent konseylerinin kadın meclislerindeki katılımını azaltmaktadır.

Kâğıthane Kadın Meclisinin amacı, “kadınların toplumsal yaşamda, iş, siyaset, kültür, sanat vb. alanlarda söz sahibi olmaları, kent ve kadın sorunları ve sorumlulukları konusunda bilinçlenmesi, politikalar oluşturması, kentsel yaşama katılma ve kente ait olma duygularının geliştirilmesi, kadınların çözümler ve projeler üretmesinde rol almalarının sağlanması ve projelerin yetkili birimlere ulaştırılmasında etkili çoğunluk olarak temsil edilmesini sağlamaktır”. Kâğıthane Kadın Meclisi ilk yıllarında teşkilatlanmaya ve kurumsallaşmaya önem vermiştir. Her mahallenin mecliste temsil edilmesine önem verilmiş ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmıştır. Kadın Meclisi süresi, bir yıldır. Meclis her yıl Aralık ayında, güncelleştirilmiş üyelerle yeniden toplanmakta ve yeni meclis üyelerin tespiti ile eski meclis üyelerin görevi sona ermektedir.

Kâğıthane Kadın Meclisi Tüzüğüne göre; Kadın Meclisi, Kâğıthane’de yaşayan kadınlardan oluşmaktadır. Kâğıthane Kadın Meclisinde üyesi olabilmek için, ilk şart Kâğıthane bölgesinde yaşadığını gösteren bir ikametgâh sahip olmaktır. Kâğıthane Belediyesi’nin internet sitesinde yer alan belgeyi doldurmak ve en az 18 yaşını doldurmuş olmak da üyelik için gerekli olan diğer şartlardandır.

Kadın Meclisi çalışmaları, kadınlara yönelik eğitim çalışmaları ile başlamış olup, sosyal alanda da kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri adına kültürel çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu anlamda kadınların kendilerini sosyal alanda geliştirmeleri ve sosyal faaliyetler içinde yer almalarını amaçlanmaktadır. Kâğıthane Kent Konseyi’nin web sitesi vardır ve yapılan çalışmalar web site üzerinden duyurulmaktadır. Kâğıthane Belediyesinin web sitesinin aktif bir şekilde çalışması ve yapılan projelerin halka duyurulması yerel demokrasiyi güçlendirmektedir.

6. Yapılan Mülakat Çalışması

Esenler Belediyesiyle görüşmeye gidilmiş, fakat mülakat çalışması yapılamamıştır. Kent konseyleri kadın meclisi incelendiğinde kadın-meclis çalışmalarının yetersiz olduğunu söylenebilmektedir.

Kâğıthane Kent Konseyi Kadın Meclisi Başkanı ile 11. 12. 2017 tarihinde saat 10.00’ da Kâğıthane Belediyesi Kent Konseyleri Kadın Meclisi Binasında gerçekleşmiştir.

Kâğıthane Kadın Meclislerinde gerçekleştirilen faaliyetler nelerdir ?

-“Hoş geldin bebek ziyareti yapıyoruz. Projenin amacı, hemşerilik ilişkisini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bebek ziyaretlerine giderken, iki kadın meclis üyesi ve bir doktorla beraber yeni doğum yapan aileye ziyarette bulunuyoruz. Hazırlanmış olan anne-çocuk sağlığı kitabıyla beraber çocuğun sağlığıyla olarak doktor tarafından aile bilgi veriliyor Hayırlı olsun dilekelerimizi sunduktan sonra ile belediyenin çalışmaları aktarıyoruz”.

-“2017 yılını Kâğıthane’de “Komşuluk” ilan ettik amacımız Kâğıthane’nin her sokağında bir eve misafir olarak, komşularının davet edilmesini isteyip komşuluğun tekrar canlandırılmasını hedeflemektedir. Eski ve yeni komşuluk ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Bu bağlamda kadının kentsel yaşama etkin katılımının arttırılmasına hedefliyoruz. Projenin ismi “Bir Yudum Komşu”. Telefonla iletişime geçip bilgilendirme yapıyoruz önce sonra ziyarete gelmek istediğimizi bildiriyoruz. Kabul etme oranı biraz düşük, dolandırıcılık ve güvenmeme genelde telefonla dolandırıcılıkla alakalı sorunlardan insanlar çekimser yaklaşıyor. Ziyarete kabul edildiğimiz evlerde komşuluk bilincinin artırılması konuşuluyor, sosyal yardım çalışmaları anlatılıyor; belediye ile alakalı şikâyet ve öneriler hakkında konuşmalar yapılıyor. Bu noktada eleştiriler öneriler toplanarak belediyenin ilgili birimlerine iletiliyor. Kadın gözüyle belediyede yapılan çalışmaların değerlendirilmesi göz önünde tutarak, öneri ve istekleri dinlemiş oluyoruz. Sonra tekrardan o konuyla ilgili iletişime geçiliyor ve sorunlarının çözümüne yönelik projelerin belirlenmesi çalışmaları tekrardan yapılıyor”.

Her yaz engelli meclisi birlikte Şişle de günü birlik gezi düzenleniyor. Onların sorunları dinleniyor. Günümüzde göç sürecinden etkilenen Suriye kadınlara Türkçe dil eğitimi kalımım 80 civarından oldu. Hak eğitim birlikte sertifika veriliyor.

-“Kâğıthane’de bulunan 5 adet sevgi evindeki çocuklara gönüllü olduk. Bu evlerde bulunan 23 çocuğa toplu doğum günü etkinliği düzenliyoruz. Onlarla birlikte gezi ve piknik gibi etkinlikler yapıyoruz. Bu yaz bu çocukları tatile gönderdik. Gönüllü olarak belediye bütçesinden destekte bulunuyoruz”.

-Engelli çocukların annelerini bilinçlendirmeye yönelik yapılan eğitim programının düzenliyoruz. Akıllı ilaç kullanımını ağız-diş sağlığı ve epilepsi konularında annelere semineri düzenlendi”.

Kent Konseyleri Kadın Gönülleri hakkında bilgi verebilir misiniz? Sizce Kentte katkısı nedir? Kentte yaşayan kadınlar aktif bir şekilde sorunlarını dile getiriyorlar mı ?

-Kadın Kent Gönülleri: “amaç Kağıthane’de bulunan iki bin yüz sokağında her sokaktan en az bir kadın kent gönüllüsü bulunuyor. Hedefimiz kadın kent gönüllülerimizin sokakları ile ilgili problem ve sıkıntıları Belediye’nin çağrı merkeze iletmesidir. Böylelikle sürdürülebilir yerel gelişme sorunlarının çözümünün sağlanması hedeflenmektedir. Şu an sokağın %70’i tamamlanmış bin beş civarında kadın kent gönülleri var. Böylece yaşadığımız kentte kadınların gözünden sorunların çözülmesi hedeflenirken aynı zamanda karar alma süreçlerine kadınların etkin katılımının teşvik edilmesi de sağlanmaktadır. Kadın bakış açısının tüm politikalara ve stratejilere yansıtılması gibi öncelikli konulardaki bilinç düzeyinin artmasını da projede hedeflemekteyiz. Her yıl Kağıthane’de 19 mahallede kadın kent gönüllerinin davet edildiği ve Belediye Başkanın da katıldığı bir program düzenlenerek, Belediye Başkanımız tarafından Kağıthane’de yapılan çalışmalar anlatılmaktadır. Karar alma mekanizmalarına kadınların da katılımının sağlanması amaçlanmaktadır”.

Her komisyon İlçe Belediyesinin yapmış olduğu çalışmalarda görev almaktadır. Sosyal İşler Müdürlüğü’nün gerçekleştirmekte olduğu yaşlı ve engelli aile ziyaretlerine Kadın Meclisi bu ailelerin tespiti ve ziyaretleri noktasında destek vermektedir. Kent Konseyi çalışmaları kapsamında 2180 sokağı bulunan ilçede, yaklaşık 1200 sokakta Kadın Kent Gönüllüsü grupları oluşturulmuştur. Bu çalışmaların programlanması ve takibi Kadın Meclisi tarafından yapılmaktadır. Kadınların ilçe halkının problemlerini tartışmak ve çözüm önerileri sunmak amacıyla bir araya gelmelerini, birlikte hareket etmelerini, yerel demokrasinin gelişimi, kentlilik bilincinin oluşturulmasını sağlamıştır. Aynı zamanda tüm bunların birleşimiyle aktif ve sosyalleşmek isteyen kadınlarımızın toplum adına gönüllü çalışma ortamı oluşturulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda Kağıthane Belediye Başkanı, Kağıthane Kent Konseyi Başkanı, Kağıthane Kent Konseyi Kadın Meclisi Başkanı bir araya gelerek muhtarlarla beraber yazılan kağıtlardaki her sorun tartışılıp bir dahaki seneye daha iyi nasıl bir çözüm yolları oluşturulacağı noktasında bir çalışma raporu elde edilmektedir. Kadınların neden katılmadıkları tartışılmakta ve sorunlara dikkat çekmek için bilgi aktarılmaktadır. Kamuoyu bilinçlendirmeye çalışılmakta, yerel yönetimlerde kadınların kentte bakış açılarını değiştirmek için çalışmalar yapılmaktadır. Kadın Kent Gönüllülerine yönelik halk meclisleri düzenlenerek mahallenin ve sokakların sıkıntıları dinlenerek çözüm önerileri sunulmuş, yine bu programlarda Çevre Müdürlüğü tarafından kadınlara çevre bilinci ve geri dönüşüm konusunda eğitim verilmektedir.

Çok güzel bir projeymiş, Kadın meclisi başka ne gibi faaliyetler gerçekleştiriyor?

Kadın Meclisinin yapmış olduğu diğer faaliyetler arasında; ilçedeki kadınların tiyatroya götürülmesi, seminerlerin düzenlenmesi ve kültür gezilerinin yapılması yer almaktadır. Kağıthane Kent Konseyi Kadın Meclisine katılan 20 kişi bulunmaktadır Aktif olarak sosyal medya kullanılarak bilinçlendirilme faaliyetleri gerçekleştirilse de üye sayısının az olmasından dolayı yedek üyelerle yapılan görüşmelerde aktif olarak katılmama sebepleri arasında genellikle İsmek kurslarına katılmaları, evde çocuklarının olmaları, ev işlerinin yoğun olması, hasta baktıkları gibi nedenler sıralanmıştır. Bu nedenlerden dolayı kadınlar yerel yönetimlere katılım noktasında sıkıntılar yaşamaktadır. Kadınlar katılım süreçlerinden uzaklaşmakta olduğu ve siyasal katılım açısından henüz kadın meclislerin içeriğinin anlaşılmadığını görülmektedir. Kurulduğu tarihte kadın sayısı 15 üyeden oluşurken 2016 yılında Kadın meclisinde üye sayısı 43 kadar ulaşmıştır. Kağıthane Kadın Meclisi’nde 3 hafta devam etmeyen üyeler için ayrı bir grup oluşturulup sadece hangi alanlarda çalışmaların yapılacağı hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Kadın meclislerinde 20 yedek grup oluşturulmuştur. Kadın Meclisinde çalışanların çoğu orta yaş ve üzeri kadınlardan oluşmaktadır. Katılım en fazla olduğu yaş aralığı 45-55’tir. Eğitim durumu ile ilgili sorulara verilen yanıtlarda oluşturulan gruplarda çalışanların büyük ölçüde lise, ortaokul, üniversite olarak değişiklik gösterdiği ve lise mezunu kadınların ağırlıklı olduğu görülmektedir.

Kadın meclisine aktif katılanlar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Grup üyelerinin mesleklerine bakıldığında grupta çalışanların çoğunun ev hanımı olduğu görülmektedir. Ev kadınlarının büyük bir kısmı belli bir meslek grubuna tabi olmayan kişilerdir. Eğitim ve gelir seviyesinin düşük

olduğu ifade edilebilir. Doğum yerleri açısından değerlendirildiğinde İstanbul'da uzun zamandır yerleşmiş ve Kâğıthane bölgesinde yaşayan kadınlar olduğunu söyleyebiliriz. Grubun çoğu siyasete ilgi duymakta fakat sosyal çalışmalar içinde yer almayı tercih etmektedirler. Bunun nedeni siyaset grubu içinde yer almaktan çekinmeleridir. Çünkü Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin siyasi bir organı olarak görülmesinden çekinmekte ve pasif kalmayı tercih etmektedirler. Kadınların kadın meclisine katılmama nedenlerinden biri de Kent Konsey Kadın Meclisini siyasi bir organ olarak görmeleri ya da yapılan çalışmaları hayat akışını ev işlerini, çocuk bakımını azaltacağı düşüncesi ve eşlerinin baskısından dolayı uzak durmayı tercih etmektedirler. Kente olan bakış açılarını değiştirdiklerini, genelde evde boş kalmak yerine grup içinde yer almayı tercih etmektedirler. Böylece de çevre edindiklerini, özgüvenlerini arttırdığı belirtmişlerdir. Kâğıthane Kent Konseyi'nde mevcut belediye başkanı halkın ve farklı kesimlerin ilçenin yönetiminde söz sahibi olmasını istemektedir. Bu bağlamda Kâğıthane kent konseyinde istişareye dayalı bir yönetim anlayışının benimsediğini söylemek mümkündür.

Kadın meclisin asıl hedefi nedir?

İlçe içinde çok sayıda kadına ulaşılarak küresel ölçekte değişen toplumsal değişmelere katılımın sağlanması amaçlanmaktadır. *2018 yılında Dünya Kadınlar Günü'nde* program düzenlenmiş ve kadın haklarından bahsedilmiştir. Şehir dışı geziler yapılmış, farklı kültürlerdeki kadınlarla bir araya gelinerek ve farklı illerdeki kültürleri tanımak amaçlanmıştır. Kadınlar tarafından “şiddete hayır” konulu bir çalıştay düzenlenerek, tüm vatandaşların, kurumların ve devletin kadına yönelik şiddetin karşısında ve şiddet mağdurunun yanında olduğunu göstermesi ve şiddete uğrayan kadınların yapması gerekenler hakkında bilinçlendirme yapılmıştır.

“Dünya Sigarayı Bırakma Günü”nde, sigara içen belediye çalışanları, meclis üyeleri, kent konseyi meclis üyeleri içerisinde sigara içenlere sigarayı bıraktırma ve bunun takibinin yapılması amaçlanmıştır. “Organik Anne Projesi”yle, toplum içinde sağlıklı yaşam felsefesinin benimsenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda Halk Eğitim Merkezi'nde kadın meclis üyelerine ve kentte yaşayan kadınlara, yoğurt mayalama, ekme yapımı, doğal cips yapımı öğretilerek, tüketim toplumu olmaktansa, üretim toplumu olmak hedeflenmektedir. Aynı zamanda yapılan çalışmaların devamlılığının sağlanması ve katılım sayısının artırılması 2018 planının içerisinde yer almıştır.

Bu bağlamda kadınların aile veya anne olma rollerinin getirmiş oldukları sorumlulukları dışında eril otoriteye karşı bir eşitlik mücadelesi de verebildikleri görülmektedir. Özellikle kadınların Kent Konseyi Kadın Meclisi'ne olan katılım sayısının düşük olması göz önünde bulundurulursa genel sorunun kadınların erkeklere olan ekonomik bağımlılığı olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Feminizm, toplumsal cinsiyet ayrımcılığını, siyasi, sosyal, ekonomik, hukuki, idari gibi alanlarda ve özel-kamu alanlarında kadınların toplumsal hayatta yaşadıkları sorunlara çözüm yolları bulmaya çalışmaktadır. Feminizm kuram bağlamında çalışmada sosyal ve ekonomik alanlarda kadınların erkeklerle eşit koşullara ve eşit haklara sahip olması üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda özellikle kent konseyleri kadın meclislerinde kadın-erkek eşitliği ele alınmıştır. Kadın erkek eşitsizliğinin asıl nedeninin cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanmadığı görülmüştür. Çalışmada kadınların toplumsal yaşamda yaşamsal pratiklerinde (annelik, ev işleri vb..) erkeklerle kıyaslandığında eşitliğin olmadığına ve katılım noktasındaki sorunlara dikkat çekilmiştir.

Feministlerin yaptığı çalışmalar geçmişten günümüze kadar olan süreçte biyolojik cinsiyet ile toplumsal cinsiyet kavramı birbirinden ayrılmıştır. Bu çalışmada feminizm kuramsal çerçevesi ele alınarak birinci ikinci ve üçüncü dalga arasındaki ayrımlara ve toplumsal değişimlere yer verilmiştir. Bu hareketlerin incelenmesiyle birlikte farklı dönemlerde ortaya çıkan fikirlerin zamanla ne ölçüde değiştiği ve hangi yönlere evirildiği incelenmiştir.

Türkiye de Kadınlar Seçme ve seçilme hakkını elde ettikten sonra demokratik sistemde kendilerini ifade edebilmelerine karşın toplumumuzda Kadın Belediye Başkanı, Kaymakam, Muhtar sayısı istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Bunun nedenleri arasında ise ataerkil toplum yapısında kadına erkeklerin var olduğu çoğu alanda var olma imkanının tanınmamasıdır. Bu durum da kadının toplumdaki bireysel katılımını olumsuz bir şekilde etkilemektedir.

Kent Konseyleri yapılanmaları bir partiden ve belediyeden bağımsız olduğu için kentte yaşayan herkesi katılım sürecine dâhil etmektedir. Bu anlamda Kent Konseyi Kadın Meclisleri, kadının bakış açısının kente yansıtıldığı,

bireysel katılımın toplum açısından bir bütünlük oluşturması, kadınların kendilerini ifade edebilmeleri ve yaşadıkları kenti ve kentin sorunlarını daha iyi anlamaları için oluşturulmuştur.

Kent konseyleri eril merkezli bir disiplin olmakla genelde eleştirilirken, kadın meclislerinde de bu algıyı değiştirmek üzere pratiğe dayalı, onun yerine geçebilecek, bir kadın bakış açısı ve pratiği getirmemesi gerekmektedir. Feminist perspektif çerçevesinde; toplumsal güçlerin ve kültürlerin genişlemesi yerinden yönetimin ilkesi bağlamında katılım sürecinde kadınların aktif rol alması hedeflenmektedir. Kadınların yerel yönetimlerde daha fazla yer alması, toplumsal ve sosyal alandaki rollerini tekil şahısların üzerindeki etkilerini sorgulaması gerekmektedir. Yapılan görüşmelerde Kent Konseylerinin son iki yıldır daha aktif çalıştığını söylemek mümkündür. Kent Konseyi Kadın Meclisleri ise beş yıldır aktif faaliyetler içindedir. Esenler Kent Konseyi genel kurul toplantılarına merkezi yönetim kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün katılması yerel yönetim modelinin uygulamaya geçirildiğini bize göstermektedir. Ancak Esenler Kent Konseyi toplantılarında ve genel olarak kent konseyi bünyesinde kadın üye sayısının az olması çalışma bağlamında değerlendirildiğinde; erkek egemen bir üye sayısının olduğunu bize göstermektedir. Feminist kuram, toplumsal eşitlik kavramını öne çıkarmaktadır. Bu bağlamda kent konseyleri kadın meclisleri incelediğimizde toplumsal eşitlik kavramı ile uyuşmadığını söylemek mümkündür.

Bu araştırmanın verilerine dayanarak, Kağıthane Kent Konseyi Kadın Meclisinde Kadın üye sayısının 45 olması iyi bir sayı gibi görünse de; kent konseyleri yapılanmasında erkek üyelerin kadınlardan daha fazla olması kadınların kent konseyinde aktif olarak var olamadıklarını göstermektedir. Yapılan mülakat çalışmasına göre kadın meclisine kadınların katılmama nedeni, sorumluluklarının (ev-iş) fazla olması, toplumsal cinsiyetçilik, otorite olarak kabul edilmeme, kadınlara ilişkin ön yargılar, sosyal yaşamın kısıtlanması, üst yöneticilerin kadınları karar süreçlerine dahil etmemesi, genel olarak kadınların kendi yaşadıkları çevredeki sorunların çözümüne katılmaması sonucunu doğurmaktadır. Bu da kent konseyi platformunun içinde ve kadın meclisindeki kadın katılım oranının düşmesine, kadınların bu anlamdaki ilgisinin azalmasına neden olmaktadır. Söz konusu ilhamı desteklemek ve kadınların iş ve siyaset sahnesinde önlerini açmak ve onlara karşı yapılan ayrımcılığı önlemek ya da azaltmak için projeler üretilmelidir.

Kent konseyi genelinde ve kent konseyi kadın meclisi özelinde tüm halkın yönetim süreçlerine dahil edilmesi gerekmektedir. Özellikle Esenler Kent Konseyi Kadın Meclisi daha aktif bir hale getirilmeli, kadın meclisleri adına yapılan çalışmalar sosyal faaliyet çalışmalarının dışında da, kadınları sadece sosyalleştirmek adına faaliyetler yapılmamalı, kadınların katılım süreçlerine dahil edici çalışmalar ve düzenlemeler de yapılmalıdır. Bu anlamda da istişareye dayalı bir yönetim anlayışını benimsediği gözlemlenmektedir.

Kağıthane Kent Konseyi'nin Esenler Kent Konseyi'nden daha aktif şekilde faaliyetler yürüttüğünü söylemek mümkündür. Esenler Kent Konseyinin Kadın Meclisinin de faaliyetlerini arttırması ve yerel demokrasinin gerçekleştirebilmesi için kadınların yönetim sürecine katılımı noktasında özendirici çalışmalar yapılması bu noktada oldukça önemli bir yere sahiptir.

Esenler Kent Konseyi'nde genelde bireysel katılımın özelde ise kadınların katılımının artması ilçenin sorunlarının çözümünde ortak karar alma anlayışının gelişmesi açısından önemlidir. Esenler ve Kağıthane Kent Konseylerinin kadın meclislerinde kadınların kendilerini daha iyi ifade edebilmesi ve yaşadıkları kenti, sorunları daha iyi anlamaları için yeniden düzenlemeler yapılmalı ve projeler üretilmelidir. Kadın Meclis'in Kent Konseyi bünyesinde olduğu kentlerde, bu sorunun çözülmesi adına Belediye Meclisinde Konsey Tüzüğü'ne uygun hükümler eklenmelidir.

Kent Konseyler kadın meclislerinde, kadınların toplumsal hayattaki kimliğinin yerini bulmasına yönelik çalışmalar ve projeler arttırılmalıdır. Kadını desteklemeye yönelik yapılan politikaların yetersiz olduğu görülmektedir. Söz konusu politikaların gereken farkındalık ve işleyiş sağlanana kadar yasal ve zorunlu bir boyuta taşınarak kadına yönelik eşitsizliğin kadın meclislerinde de giderilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Aktaş, G. (2013). "Feminist Söylemler Bağlamında Kadın Kimliği: Erkek Egemen Bir Toplumda Kadın Olmak", *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt 30, Sayı 1, Haziran, s 53-70.

Balabıyık, H. (2004). *Uluslararası Ticaret ve Çevre: Dünya Ticaret Örgütü Üzerine Açıklamalar*, M.C. Marın ve Yıldırım (Ed.), *Çevre Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar* (s. 249-272). İstanbul: Beta

Dikici, E. (2016). "Feminizmin Üç Ana Akımı: Liberal, Marxist ve Radikal Feminizm Teorileri", *International Journal of Social Science*, Sayı 43, Cilt1, Mart, s 523-532.

EMREALP, S. (2005). *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı*, IULAEMME (UCLG-MEWA) Yayını, İstanbul.

Keleş, Ruşen (1993). *Yerel Yönetimlerde Güncel Oluşumlar*, Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar (1975- 1992), İULA-EMME, İstanbul.

Küçük, Hülya (2017), "Kent Konseyleri ve Yerel Yönetişim Üzerine Bir Değerlendirme: Esenler Kent Konseyi Örneği", *Sürdürülebilir Kent ve Çevre Yönetimi Üzerine Yazılar I*, (Edit: Uğur Ömürgönülşen, M.Kemal Öktem ve Uğur Sadioğlu), Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara.

Mısır, Mustafa Bayram (2001). *Almanca Konuşmayı Öğrenmek*, Praksis (Kent ve Kapitalizm), Ankara, s. 316-331.

Ökmen, M. (2003). *Kent, Çevre ve Globalleşme*, Bursa: Alfa.

Özçatal, E. Ö. (2011). "Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet ve Kadının Çalışma Yaşamına Katkısı", *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* , Sayı 1, Cilt 1, s 21-29.

Segal, L. (1987). *Gelecek Kadın Mı ?* İstanbul: Afa.

Pektaş, E. K./Koçak, H. (2007). *Bir Yerel Katılım Aracı Olarak Kent Konseyleri ve Afyonkarahisar Belediyesi Kent Konseyi Örneği*, Küresel Esintiler Yerel Etkiler Sarmalında Türk Kamu Yönetimi, Ed. Abdullah Yılmaz, Yavuz Bozkurt, Gazi Kitabevi, Ankara.

Ünsal, F. (2004). "Yerelleşme ve Kentsel Planlamanın Dönüşümü", *Kent Gündemi*, 2282, 41-50.

Yılmaz, O. (2016). "Türk ve Alman Siyaset Yaşamında Kadın Figürü ve Politik Söylemleri: Politik Dilbilim İncelemesi, Angela Merkel ve Tansu Çiller Örneği", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 26, Sayı 2, s 109-115, Ankara.

Walby, S. (1990), *Theorizing Patriarchy*, Cambridge, Basil Blackwell.

<http://www.kagithane.istanbul/kagithane-belediyesi/meclisler-detail/T-C-Kagithane-Belediye-Baskanligi-Kadin-Meclisi-Kurucu-Yonetmeligi/149/323/329>

<http://www.kagithane.istanbul/kagithane-belediyesi/detail/Kadin-Meclisi/126/292/0>

<https://www.esenler.bel.tr/Content.aspx?CategoryID=32&ContentID=3309>

<https://www.esenler.bel.tr/search/1/search.aspx>

Bayram, O. (2016, 2 Eylül). Türkiye'deki Ulusal Gazetelerin Haber Fotoğrafı Seçiminde Tercih Öznesi Olarak Fotoğrafların Feminist İdeoloji Çerçevesinde Çözümlemesi. Yüksek Lisans Tezi . Eskişehir.

Gökçen, D. (2013, Eylül 6). 1960'lardan Günümüze Plastik Sanatlarda Feminist Yaklaşımlar. Yüksek Lisans Tezi . İstanbul.

Tokman, Yıldız (2008), "Kadın Dostu Kent Kavramının İzmir Ölçeğinde Tartışılması", <http://www.imoizmir.org.tr/kentsempozyumu/pdf>, (Erişim Tarihi: 01.10.2017).

**THE PLACE OF WOMEN IN THE CITY COUNCILS FROM THE FEMINIST THEORY FROM THE FOUNDATION:
ESENLER CITY COUNCIL - KAGITHANE CITY COUNCIL SAMPLE**

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The process of globalization has brought about structural changes and transformations in the field of public administration through technological, economic and social developments and transformations. Along with these transformations, local initiatives around the world have been strengthened. Local Agenda 21 action plans have accelerated in different regions of the world. In Turkey, after the Rio Summit, City councils have been established within the framework of YG21 projects. City councils are important in terms of observing the problems in the city where the individual lives and has a direct and active participation in social and political life. The functioning of the city councils may contribute to the solution of the problems in the city where the individual lives and the strengthening of the local democracy.

City councils are a platform where all the local actors take part in the administration of the city, along with the local people and appointed members. In this context, they are participatory mechanisms in which volunteers are able to express their opinions in the name of the development of the idea of sustainability. Participation, sustainability, livability, development of urban rights, especially in the evaluation of changes in social participation; in the light of principles of tolerance and reconciliation, it is important for women to be able to articulate their thoughts and actively participate in the city they live in. City Council Women Parliaments are structures which are built on the basis of women's volunteerism under the parliamentary framework. The main purpose of women councils is to enable women actively participate in urban management and take an active role in the solution process of problems related to themselves and the city in ensuring the sustainable development of cities without regard to language, religion, race, culture, class, and education.

The main purpose of the work is to compare City Council Women Parliaments, which emerged as a platform for women's participation, through comparative examples of the City Council of Esenler and Kağıthane. The work of the women's councils, the structure of the working groups, and the participation to these groups are examined and the women's councils are evaluated in terms of feminist theory. Subsequently, concrete data are put forward. By examining the women's councils in the provinces mentioned in Istanbul, the level of participation of the women and the problems they have experienced will be revealed.

Methodology

In the study, the characteristics of the women parliaments, which constitute the important subdivisions of the city councils, were discussed and the work of the Women Councils and Councils of Esenler and Kağıthane in Istanbul were taken up with the concept of feminism. In the study, firstly, the concept of feminism was explained theoretically, and the feminism periods and the frame of the discussions were attempted to be revealed.

In the study, the literature was reviewed and the experience of city councils in the selected cities were tried to be analyzed through feminist theories by conducting semi-structured interviews with city councils. In this context, the work of the city council and the decisions taken, the situation of the women's parliament, and the effect of the decisions of the women's parliament were evaluated in the context of the participation principle.

Results

In the context of feminist perspective, it is aimed for women to take an active role in the process of participation in the context of social power and the expansion of cultures, and the principle of management. It is necessary for women to have more involvement in local governments, to question the effects of individual and social roles on individuals.

It is possible to say that the city councils have been actively working for the last two years in negotiations. City Council Women Parliaments have been involved in activities for five years. Involvement of central government institutions, local governments, non-governmental organizations, and private sector in the City Council of Esenler general assembly meetings shows us that the local governance model has been put into practice. However, the fact that the number of female members in the city council is low in the City Council of Esenler

assembly meetings and general assembly meetings is evaluated in the context of the study, it is seen that members are male-dominated. Feminist theory emphasizes the concept of social equality. In this context, it is possible to say that the city councils do not match the concept of social equality when we examine the women councils.

Conclusion and Discussion

Feminism seeks to find solutions to gender discrimination in the political, social, economic, legal, administrative, and public-private spheres. In the context of feminist theory, it has been emphasized that women have equal conditions and rights with men in social and economic matters. In this context, equality between men and women is addressed especially in city councils of women parliaments. It is seen that the main cause of female-male inequality is not caused by gender inequality. In the study, women's life practices (maternity, housework, etc.) are not equal when compared to men, and the problems at the point of participation are drawn attention.

In the process of feminist works from the past to the present day, the concepts of biological sex and gender have been separated. In this study, the theoretical framework of feminism is examined. The distinctions between the first, second, and third waves and social changes are included. By examining these movements, it has been examined how much the ideas emerged in different periods changed in time and in what directions they evolved.

Although women in Turkey can express themselves in the democratic system after they earned the right to vote and be elected, the number of women mayors, district governors, and mukhtars did not reach the intended level in our society. Among the reasons of this lies the fact that women do not get the chance to exist in several areas where men already exist in a male-dominant society. This affects the individual participation of women in society negatively.

Since the city councils are independent of a party and the municipalities, they involve all the people living in the city participate in the process. In this sense, the City Council Women Parliaments were created for women to express themselves, to better understand the city and the problems of the city they live in, to reflect the point of view of the women in the city, and to create a unity for individual participation in terms of the society.

Based on the results of this research, although the number of female members in the City Council Women Parliaments of Kağıthane seems to be a good enough, the fact that male members are more than women in the construction of city councils shows that women cannot actively exist in the city council. According to the interview, the reasons why women do not participate in the women's council are listed as excessiveness of their responsibilities (home-work), social sexism, the fact that they are not recognized as authority, prejudices about them, restriction of their social life and the fact that managers do not involve them in decision processes and this results in failure to participate in the resolution of problems. This causes a decline in the rate of female participation in the parliament and in the women's city council platform, and the decrease in the interest of women in this sense. Projects should be held to promote inspiration, to open up fronts in women's work and politics, and to prevent or reduce discrimination against them.

The city council as a whole and the city council as a women parliament should be included in the administrative processes of the people as a whole. In particular, the City Council Women Parliament of Esenler should be made more active. Apart from the works carried out on behalf of women's councils and social activities, activities should not be carried out only on behalf of socializing them, but some other works and regulations, which involve them in the participation processes, should be carried out. It is important also for the City Council of Esenler Women Parliament to increase their activities and to encourage women to participate in the management process. The participation of women in the City Council of Esenler should be increased and a common decision-making consensus should be developed in the solution of the problems of the city.

It is possible to say that the City Council of Kağıthane is more actively engaged in activities than the City Council of Esenler. In this sense, it is observed that the administration adopts a management mentality based on consultation.

In City Council Women Parliaments of Esenler and Kağıthane, reforms should be made so that women can express themselves better and projects should be conducted. In cities where the women council is a member of

the city council, appropriate provisions should be added to the council's constitution in the city council in order to resolve this problem.

In City Council Women Parliaments, the works and projects to find the identity of women in social life should be increased. It seems that the policies to support women are inadequate. The inequality towards women must be eliminated in the women's councils by moving them to a legal and obligatory dimension until the awareness and functioning of these policies are ensured.